

Chlieb peče v hlinenej peci a košeľe si šije sám

LUDIA MEDZI NAMI

Je mälo takých, ktorí by sa rozhodli žiť životom, aký si zvolil Miro Švický. Opustil ruch vekomesta, vziať sa všetkých príležitostí, ktoré prináša moderná doba a usadil sa na opustenej samotke kološských lazov, to chce poriadnu dávku odvahy. Miro tak ušiel pred pári rokmi. Nie zo zvedavosti, alebo potreby odýchynu si. Jednoducho cítil, že zmyseľ svojho života a balzam pre svoju dušu zároveň, nájde práve v prostredí, v ktorom žije dnes. Svoj odchod do „ineho sveta“ neolutoval a tvrdí, že do lesa vlastne nedošiel. On sa sem vrátil. Je to miesto, kde sa cíti ako doma.

POTULKY PO PODPOLANÍ

Miro sa už dlhšiu dobu pohrával s myšlienkovou radikálnej zmenou svojho života. Vedel, že v meste sa to ráz musí skončiť. Jeho rozhodnutie len potrebovalo dozrieť. „Už ma nebaloval robít fajúcy na sedmom poschodi v paneláku alebo bubny na balkóne, z ktorého mäte „krásny“ vyhľad na agity lemujuce štvorprudovku. Vždy som si hovoril, že ráz budem hývať v dome, odkiaľ sa nebudem pozerať na šedy asfalt a betónové králikárne,“ začína Miro svoje rozprávanie. Spomienky na detsvo, ktoré prezíval so starými rodicmi, u ktorých sa cítil ako doma, boli každym dňom silnejšie. Život prastarých mám a dedov ho lákal. Sen o skromnom prbýtku daleko v horách, kde ľiský dávajú dobrú noc a uspávanku spievajú súum potoka, si splnil. „Kraj pod Polanou som poznal. Folklór a ľudové umenie, to soju moje srdcovky. Nenaz som bol na podpolianskych vlastnoscích. Vyhral som na korytkových husliach a spieval, pokiaľ mi staci hlas. Takmer mesiac som sa len tak túčal. Zaspíval som pod stromami, bosými nohami behal po tráve. Hľadal som miesto, kde by som sa mohol usadiť. Aj keď som bol na lazoch, predsa mi len zdalo, že tento krásny kraj bol pre takého ako ja, ktorý hľada samotu a pokoj, husto ostredilý. Poteší som sa, keď mi priateľkin otiec poradí, aby som si začísal obnoviť samotu na hľadisko v lehe, ak-

famtázie vyrobil Miro, si musí všimnúť každý, kto prichádza na samotu. Onehľdo sa po kopecoch ozýva brechot psov. Biela Snežka beží privítať domáceho pána, ktorý sa práve vrátil z mesta. „Som ešte dokupil veci, potrebné pri rekonštrukcii domu. Čosiem mu dať novú tvář,“ povie Miro a vjede do chodby, v ktorej už stihol položiť novú dlažbu. Každý, kto prekročí prah Mirovej usadlosti pocopí, čo jej majiteľ vo svojom živote hľadal. Okrem pokoja to bolo hlavne splynutie s prírodou. „So stoháňaním nebol veľa pracie. Pár vecí v batohu mi opíne stáčilo. Všetko, čo som potreboval na prežitie, som našiel na lúke alebo v lese. To, čo zachybalo, dokázal som si vyrobiť,“ povie Miro, ktorý nikdy nemal problém s tým, čo si oblieče alebo položí do hrnce. „Chlieb si upieci v hlinenej peci na dvore. Začala sa však valať. Treba ju prikryť. Až pečenie posúchovie nie je pre mňa žiadnym tajomstvom,“ dodá a odbehne sa preobliecť do svojich poľodlných, vlastnoručne ušitých nohavíc. Košefu z plátna, ktoré utkali ľaské stavby babičiek, si tiež usíl sám. Vyrobil si jarnosíckove opasky s ligotavými prackami neboľ pre Mira žiadny problém. Prí čaji z vonávok, vlastnoručne nazbieraných bylinky, sa dozvedáme o táboreoch, ktoré domáci pán každoročne pořadia. Skauti aj deti ho poznajú ako Zlarišár. Je to leba, deň za deň, hľadanie ľudových običajov, ktoré sú v súčasnosti iba výberom.

UČAROVALA MU HUDA

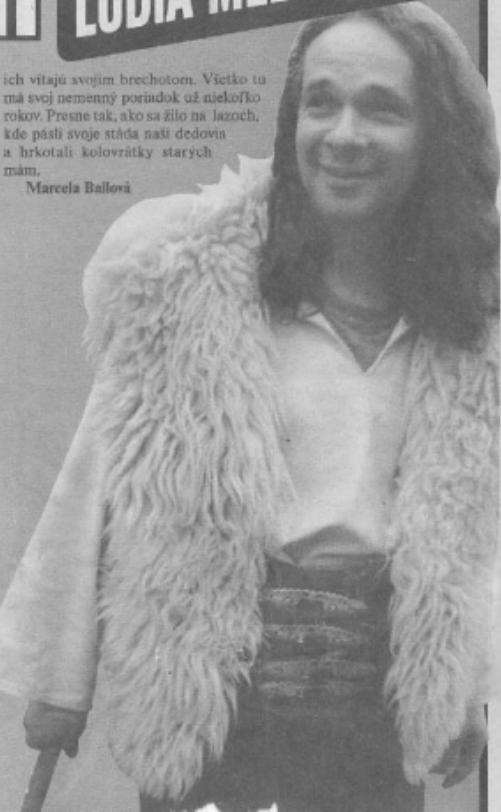
„Nie sú žiadny odľud. Rád stretávan nové tváre. Aj do mesta občas zájdem a priniesem si všetko, čo si nedokážem vyrobiť sám,“ zasmieje sa Miro a vloží do prehrávaca svoje najnovšie cedéčko. Je v porad deviate. Jeho názov „Z vrchárskeho raja“ hovorí za všetko. Namety cerpuj z ľudových piesni, alebo si napíše a zhubdňuje vlastný text. Spieva o prírode, o osudech ľudí z vŕchov, alebo sa nechá inspirovať udalosťmi, ktoré sú pre ňa. „Pred dvoma rokmi vyrabali v Detvianskej hute šestnásť litr. Táto udalosť ma tiež motivovala k zloženiu piesne,“ hovorí umelec, ktorému nie je cudzí hľadaj žiadny z ľudových nástrojov. Vlastnoručne vyrobene pišľalky, fajúky, husle alebo bubny ožívajú pod Mirovými rukami. Clivé gitarové tóny urobia ľudovú hudbu zvláštňou a zaújmavou zároveň. Pri jednej z piesni si sada k drevenym bušom, potiahnutym kožou z jelencie alebo jahňača. Pri druhej berie do ruky gitaru. Hudbu potrebujú jednoducho precítif.

NÁVŠTEVY SA ZVÝKNU ZDRŽAŤ

Vielakrát sa stalo, že k usadlosti zavítali zvedavci, skauti alebo ľudia, ktorým je život, aky vedie Miro, blízky. Pridu na deň alebo dva a potom tu zostanú mesiac, ba aj rok. „Nikdy mi nevadilo, keď sa niekto zdržal. Raz som sa rozhodol, že si urobím nedeľné voľno. Podujatia a budem relaxovať. Pozerám z okna a vidím. K domu sa blíži koza, za ňou ľovek, ďalšia koza, ľovek, potom somár a za ním ďalší ľudia. Opytali sa ma, či sa u mňa môžu zložiť. Ukažal som im starý domček a ohradu, kam zatvoríť zvierata. Bolo to jedna z mälych návštev, ktoré sú u mňa zdržali,“ spomína Miro. „Pravdu povediac, nikdy som nebol sám. Aj na

ich vitajú svojim brechotom. Všetko tu má svoj nesenný poriadok už niekoľko rokov. Presne tak, ako sa žilo na lazoch, kde pásli svoje stáda naši dedovia a hrkotali kolovrátky starych mám.

Marcela Baliová

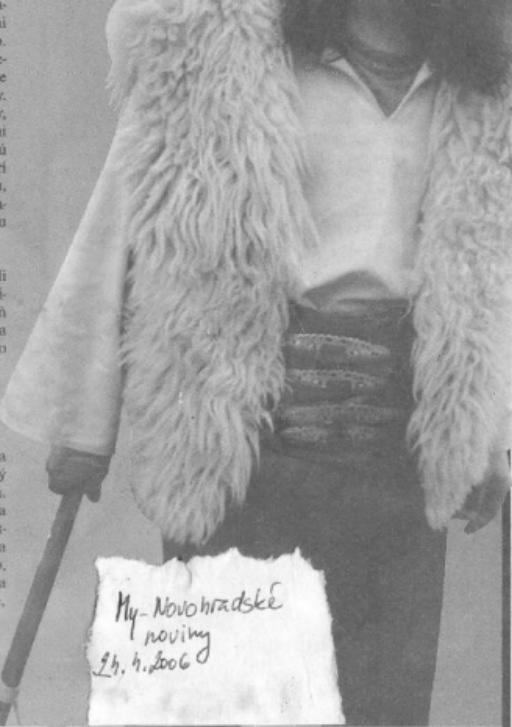


Miro sa zo sveta dočasne povrátil s myšlenkou radikálne zmieniť svoj život. Vedel, že v meste sa to raz musí skončiť. Jeho rozhodnutie len potrebovalo dozriet. „Už ma nebavilo robíť fújary na siedmomin poschodi v paneláku alebo bubny na balkóne, z ktorého malé „krásny“ výhľad na agaty lemujuče štvorprádovku. Vždy som si hovoril, že raz budem bývať v dome, odkiaľ sa nebudem pozeráť na sedý asfalt a betónové kralikárne,“ začína Miro svoje rozprávanie. Spomienky na detsvo, ktoré prežíval so starými rodičmi, u ktorých sa cítil ako doma, boli každým dnom silnejšie. Život prastarých mán a dedov ho lákal. Sen o skromnom príbytku daleko v horách, kde ľiský dávajú dobrú noc a uspávanú spievajú sumi potoka, si splnil. „Kraj pod Polanou som poznal. Folklor a ľudové umenie, to sú moje srdcovky. Neraz som bol na podpolianskych slávnostach. Vyhrával som na korytkových fluslach a spevál, pokiaľ mi stačil hlas. Takmer mesiac som sa len tak túčal. Zaspával som pod stromami, bosošim nohami behal po tráve. Hľadal som miesto, kde by som mohol usadiť. Aj keď som bol na lazoch, predsa sa mi len zdalo, že tento krásny kraj bol pre takého ako ja, ktorý hľada samotu a pokoj, husto osidlený. Poteší som sa, keď mi priateľkin otec poradil, aby som si zasiel obzriet samotu na kováčskych fazoch. Oplatilo sa. Miesto, kde dodnes zijem, mi hned prirástlo k srdcu. Bolo to presne to, ľudovo povedané, prave orechové, čo som si vysnil.“ hovorí Miro.

MIESTO, KDE ZASTAL ČAS

Kráčame lesom, kde len vychodený úzky chodník svedčí o tom, že ideme naozaj správne. Drevnený tvár, ktorú so štipkou

kazuj, ktorú pričinujú na miestach. Sledujem po kopcoch ozývajú brechot psov. Biela Snežka beží privátiť domáceho pána, ktorý sa práve vrátil z mesta. „Bol som ešte dokupiť veci, potrebne pri rekonštrukcii domu. Chcem mu dať novú tvár,“ povie Miro a výjde do chodby, v ktorej už stihol položiť novú dlažbu. Každý, kto prekročí prah Mirovej usadlosti pochopí, čo jej majiteľ vo svojom živote hľadal. Okrem pokoja to bolo hlavne splynutie s prírodou. „So stavňaním nebolo veľa práce. Pár vecí v batohu mi úplne stačilo. Všetko, čo som potreboval na prezitie, som našiel na ľuke alebo v lese. To, čo zachybalo, dokázal som si vyrobiť,“ povie Miro, ktorý nikdy nemal problém s tým, čo si oblieče alebo položí do hrnca. „Chlieb si upečiem v hlinenej peci na dvore. Začala sa však väfá, Treba ju prikryť. Ani pečenie posúchov je pre mňa žiadnym tajomstvom.“ dodá a odbehne sa preobliecť do svojich poľodníckych, vlastnoručne usilých nohaiev. Košeľu z plátna, ktoré utkali tkačiske stavby babičiek, si tiež ušil sám. Vyrobiť si janošákovské opasky s ligotavými pracami nebolo pre Mira žiaduš problem. Pri cíji z voňavých, vlastnoručne nazbieraných bylinky, sa dozvedáme o taboroch, ktoré donácia pán každoročne pořiada. Skauti aj deti ho poznajú ako Žiarislava. Je to jeho druhé meno, ktoré mu dalo slnko. Pre Mira známená viaz ako to, ktoré má zapisané v rodnom liste. Žiarislavove tábory dýchajú neopakovateľnou atmosférou. V starej kolonií sú tábornoční vyrobia svoju drevnené lyžiščko, misku alebo šíp. Ani ľajomstvo ušitia „čarovnej“ košeľe, dojenie kôz alebo prípravu tradičných slovenských jedál si nenecháva Miro pre seba.



Miro bol kedysi novinárom. Dnes žije uprostred prírody. Piese kníhy. Tá posledná, na ktorej práve pracuje, má názov „Z vrchárskeho zápisníka“.



Svojich psov má rád...



Každý, kto prekročí prah Mirovej usadlosti pochopí, čo jej majiteľ vo svojom živote hľadal.